

MERY – nová odrůda z Polešovic

V roce 1994 jsme s kolegou Ing. Aloisem Tománkem z Boršic nakřížili řadu odrůd. Semenáčky jsme vysadili na čtvrtý záhon v sortimentu na Šlechtitelské stanici vinařské v Polešovicích. Některé z těchto křížení jsme po naštěpování v dalších letech nechali vysadit na ÚKZÚZ Oblekovice, do okrajových řádků ve vinici Finsko. Jedna varianta byla vysazena také ve vinicích Vysoké školy zemědělské v Lednici.

Křížení jsme sledovali, každoročně vyhodnocovali a jako nejlepší a velmi zajímavá se nám jevila kombinace ECS 28 × Muškát moravský 18/1. Toto novošlechtění mělo několik předností, o nichž se budu postupně zmiňovat. Vybrali jsme je a přihlásili 24. listopadu 2008 do státních odrůdových zkoušek na ÚKZÚZ Oblekovice. Řízení o registraci na ÚKZÚZ bylo zahájeno 16. 12. 2008. Mateřská rostlina EC 28 neboli LAKHÉGYI MÉZES pochází z Maďarska. Je odolná proti houbovým chorobám. Její hrozen je rozvolněný, docela nepravidelný a nevzhledný a má hodně třapiny. Pyl byl použitý z otcovské rostliny, z naší

odrůdy Muškát moravský. Dá se předpokládat, že do nové odrůdy bylo po otci, Muškátu moravském, dodáno i muškátové aroma.

Muškát moravský je raná odrůda, která se dá sklízet už začátkem měsíce září. Má nevýhodu, že slupka muškátu je tenká a neunikne náporu vos a včel. Aktivity vos a včel je v tomto období velká, protože spolu s odrůdou Kotč poskytuje první sladkou pastvu. Napíchnutí slupky a následné vysátí sladkých a lákavých bobulí poškozuje celé hrozny, které mohou vlivem srážek nahnívat. To je nevýhoda Muškátu moravského. Křížením muškátu na ECS 28 vznikla nová odrůda MERY,

kteřá má naopak slupku pevnou. Pevnost slupky zabrání napichávání bobulí bodavým hmyzem. To je výhodná vlastnost. Bobule MERY jsou mnohem větší než bobule muškátu. Dozrávání a sklizňová zralost se oproti muškátu, který dozrává v polovině září, posunuje u MERY až do druhé poloviny října. Je to tedy poloraná až pozdní odrůda. Hrozny vydrží na keřích až do listopadu.

Odolnost této nové odrůdy proti houbovým chorobám je vyšší než u Muškátu moravského. Tím se může MERY zařadit do skupiny ekologických odrůd. Na stanici v Polešovicích máme i výsadbu MERY, kterou pěstujeme absolutně bez použití chemie. V oidiovém roce 2013 však dvě rostliny z 33 vysazených poškodilo oidium. Oidium se u těchto dvou rostlin objevilo i v roce 2014 a také v roce letošním. Proto je nutné oidium pohlídat a podle potřeby jedenkrát až třikrát za sezonu výsadbu ošetřit. Peronosporu ani botritidu jsme na rostlinách nepozorovali.

Zajímavé je velmi brzké vyzrávání dřeva. Fyziologické dozrávání listů je také velmi brzké – probíhá už na konci léta.

Víno MERY je jemné květinové vůně s muškátovými tóny a svěží kyselinkou. Kyselinka je výraznější než u Muškátu moravského, což je další plus. Mikrovzorčky MERY testujeme na různých akcích. Víno ročníku 2014 jsme představili letos v Redutě na Slavnostech vína v Uh. Hradišti. Zákazníci udávali kromě muškátového aroma medové tóny, někdo tam cítil chuť po hruškách. Vliv má určitě také charakter počasí daného ročníku, vyzrálость hroznů a lokalita.

Mery bez použití pesticidů

Keř MERY

Jak vznikl název MERY? Ten vymyslel kolega Tománek. Má rád jméno Marie, ale přenesl je do anglické podoby a název ponechal ve fonetické podobě – Mery. Byl to pracovní název a ponechali jsme jej i jako název nové odrůdy.

Musím vzpomenout úsměvnou epizodu z běžného pracovního dne. Před nedávnem nás navštívil zákazník „všeználek“, který tvrdil, že už od druhé třídy pije víno a hodně roků pobýval v Anglii. Všechno znal a všechno pil. Vedl jsem ho prodejnou a ukazoval jsem mu nalahované odrůdy. Müller Thurgau znal, ale zasekl se u odrůdy Floriánka a Sevar. O těch nikdy neslyšel. Když jsme přišli k MERY, tak tu prý znal už dávno z Anglie. Řekl jsem mu, že to asi ne, když byla povolena 25. září letošního roku. Snad jsem ho přesvědčil...

Předepsaných 50 kusů rostlin novošlechtění MERY bylo dodáno na odrůdovou zkušebnu ÚKZÚZ Oblekovic 31. března 2009, kde byly rostliny vysázeny do zkušební vinice Finsko. Rostly zde v letech 2009, 2010 a 2011. Čtvrtým rokem (tedy od roku 2012), v době plné plodnosti, zahájili pracovníci ÚKZÚZ nezbytné předepsané zkoušky. Zkoušky odlišnosti, uniformity a stálosti proběhly v letech 2012 až 2013 s kladným výsledkem. Zkouš-

ky užité hodnoty byly vykonány v letech 2012 až 2014. Odrůda podle dosažených výsledků při zkoušení pro registraci splnila předpoklady pro registraci. Podle směrnic ÚKZÚZ a patřičných paragrafů Zákona o oběhu osiva a sadby, a na žádost Šlechtitelské stanice vinařské, s.r.o., Polešovice a Ing. Aloise Tománka Boršice 671 vydal ÚKZÚZ v Brně dne 25. září letošního roku rozhodnutí, že odrůda ECS 28 × Muškát moravský 18/1 se registruje pod názvem MERY. Pod tímto názvem je zapsána i do Státní odrůdové knihy ČR. Odrůda je stálá, uniformní a odlišná a má užžitnou hodnotu a je zajištěno udržovací šlechtění v Polešovicích a Boršicích v patřičném rozsahu, což je další předpoklad uznání odrůdy.

Užitná hodnota je dána kombinací kvality hroznů, velmi dobré kvality vína a ovocné a květinové vůně s převládající svěží ovocnou chutí, a proto je odrůda ve srovnání s registrovanými bílými moštovými odrůdami zřejmým přínosem.

V rozhodnutí o registraci odrůdy z uvedeného data 25. 9. 2015 je uveden úřední popis odrůdy, který zní následovně:

MERY je bílá moštová středně raná odrůda. List je středně velký, pětiúhelníkového tvaru. Hrozen je středně velký až velký, středně hustý až hustý. Bobule je středně velká, kruhovitého tvaru, barva slupky je žlutá. Při pěstování pod fungicidní ochranou je odrůda středně odolná až odolná proti napadení plísní révy, středně odolná proti napadení padlím révy a středně odolná proti napadení plísní šedou. Odrůda odolává sprchávání. Výnos hroznů je nízký až středně vysoký. Cukernatost moštu je vysoká. Víno je velmi dobré kvality, žlutozelené barvy a jemně aromatické. Odrůdové víno má ovocnou až květinovou vůni, s převládající ovocnou chutí.

Moje připomínka je, že zkušební ročníky 2013 a 2014 nebyly optimální a v těchto ročníchích byly obecně nízké sklizně hroznů. Na stanici ÚKZÚZ Oblekovic byl výnos MERY v letech 2012 až 2014 v průměru 2,82 kilogramu na keř oproti kontrole Muškátu moravského, kde byl výnos 3,27 kg. V letošním roce výnos převyšil 3,5 až 4 kilogramy na keř. S nižším výnosem lze očekávat vyšší kvalitu vína.

Letos nám hrozny visely na keřích až do 6. listopadu. Průběh počasí letošního roku byl podobný roku 2000. Tehdy, zvláště u Ryzlinku rýnského, došlo k ja-

Hrozny Mery

kýmsi projevům „hnutí“ hroznů. Šlechtitel Václav Křivánek dal tehdy pokyn „honem sklízte, nebo to shnije“. Navštívil nás však virolog Gaspar Vanek z Bratislavy, který řekl: „Doneste refraktometr a změřte cukry ve zdravých a napadených bobulích. Vždyť je to tokajský průběh dozrání! Je to ušlechtilá plíseň.“ A opravdu tehdy měly zdravé hrozny cukernatost 22–23 °NM a ty napadené hrubě přes třicet. Tehdy se de facto zavedla kategorie výběr z cibéb.

Letos je obdoba tvorby ušlechtilé plísně tokajského rázu u některých odrůd. Jednou z nich je i MERY, která má na osluněné straně pěkná zlatá líčka a u mnohých bobulí se projevuje ušlechtilá plíseň. Refraktometr u těchto bobulí ukazuje cukernatost až 30 °NM.

Odrůda MERY byla v průběhu předešlých čtyř let vysázena v menších množstvích u několika vinařů na Moravě. Doufáme, že se naplní předpoklady šlechtitelů a odrůda najde své rozsáhlejší místo v praxi. Nové odrůdy to nemají lehké s rozšiřováním. Ale Muškát moravský byl v roce 1987 ve výsadbách na nule, zatímco dneska je na 400 ha v České republice. Kéž by jej následovala i nová odrůda MERY. ■